

ฎีกาตัดสินเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมาย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7082 -
7083/2558

บริษัทเจ. เอส. ที. เซอร์วิสเชส จำกัด
กับพวก

บริษัทปตท. จำกัด (มหาชน)
เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์
บริษัทนาแคป เอเชีย แปซิฟิก (ไทย
แลนด์) จำกัด

โจทก์
ผู้ร้อง
ผู้คัดค้าน

จำเลย

พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 27, 105
พ.ร.บ.อนุญาโตตุลาการ พ.ศ.2545 มาตรา 12

เมื่อลูกหนี้ถูกศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด เจ้าหนี้ของลูกหนี้ที่ต้องการ
ได้รับชำระหนี้จากกองทรัพย์สินของลูกหนี้ จะต้องปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ล้มละลาย
พ.ศ.2483 มาตรา 27 กล่าวคือจะต้องขอรับชำระหนี้ตามวิธีการที่กล่าวไว้ใน
พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.2483 เมื่อผู้ร้องอ้างว่าเป็นเจ้าหนี้ของลูกหนี้และยื่นคำขอรับ
ชำระหนี้ต่อผู้คัดค้านแล้ว พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 105 บัญญัติให้ผู้
คัดค้านมีอำนาจสอบสวนในเรื่องหนี้สินที่ขอรับชำระหนี้ แล้วทำความเห็นส่งสำนวน
เรื่องหนี้สินต่อศาล ผู้คัดค้านจึงมีหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องสอบสวนคำขอรับ
ชำระหนี้ดังกล่าวและในการสอบสวนคำขอรับชำระหนี้ นั้น บทบาทของผู้คัดค้านมิได้
อยู่ในสถานะเป็นตัวลูกหนี้ แต่เป็นเพียงคนกลางในการสอบสวนรวบรวมพยานหลัก
ฐานหาข้อเท็จจริงในเรื่องนี้ทั้งจากฝ่ายของเจ้าหนี้และลูกหนี้ แล้วทำความเห็น
เสนอศาล เพื่อให้ศาลเป็นผู้พิจารณาสั่งคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้ต่อไป ดังนั้น
ลำพังการสอบสวนและความเห็นของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จึงยังไม่มีผลผูกพัน
เจ้าหนี้ ส่วนการดำเนินการทางอนุญาโตตุลาการนั้น แม้มตาม
พ.ร.บ.อนุญาโตตุลาการ พ.ศ.2545 มาตรา 12 จะบัญญัติว่า "ความสมบูรณ์แห่ง
สัญญาอนุญาโตตุลาการและการตั้งอนุญาโตตุลาการย่อมไม่เสียไปแม้ในภายหลังคู่
สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งตายหรือสิ้นสุดสภาพความเป็นนิติบุคคล ถูกพิทักษ์ทรัพย์
เด็ดขาดหรือถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ"
บทบัญญัติดังกล่าวมิใช่บทยกเว้นหลักการในการขอรับชำระหนี้ตามกฎหมายล้ม
ละลาย แต่เป็นบทบัญญัติถึงความสมบูรณ์แห่งสัญญาอนุญาโตตุลาการและการตั้ง
อนุญาโตตุลาการว่าไม่เสียไปแม้ภายหลังคู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะถูกพิทักษ์
ทรัพย์เด็ดขาดเท่านั้น ผู้คัดค้านจึงยังคงมีหน้าที่ในการดำเนินการตาม พ.ร.บ.ล้ม
ละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 105 ขณะเดียวกันคณะอนุญาโตตุลาการก็ยังคงดำเนิน

กระบวนการพิจารณาต่อไปได้และการดำเนินกระบวนการในชั้นอนุญาโตตุลาการของผู้คัดค้านเป็นคนละส่วนกับการดำเนินการสอบสวนคำขอรับชำระหนี้ ตาม พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 105 ที่ผู้คัดค้านจะต้องดำเนินการโดยด่วน การสอบสวนของผู้คัดค้านจึงไม่ทำให้ผู้ร้องเสียเปรียบ หรือมีผลกับการดำเนินการทางอนุญาโตตุลาการแต่อย่างใดไม่ ผู้คัดค้านจึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องงดสอบสวนคำขอรับชำระหนี้ของผู้ร้องเพื่อรอผลการพิจารณาของคณะอนุญาโตตุลาการ

คดีสองสำนวนนี้ ศาลล้มละลายกลางพิจารณาและมีคำสั่งร่วมกัน

คดีสืบเนื่องมาจากศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ (จำเลย) เด็ดขาด

ผู้ร้องยื่นคำร้องทั้งสองสำนวนเป็นใจความว่า ผู้ร้องและลูกหนี้ทำสัญญาก่อสร้าง 2 ฉบับ คือ สัญญาก่อสร้างโครงการท่อส่งก๊าซธรรมชาติไทรน้อย - โรงไฟฟ้าพระนครเหนือ/ใต้ ตามสัญญาเลขที่ PTT/GAS/2/8/48 และสัญญาก่อสร้างโครงการท่อส่งก๊าซธรรมชาติเส้นที่ 3 ระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติบนบก ตามสัญญาเลขที่ PTT/GAS/3/21/47 ต่อมาผู้ร้องและลูกหนี้มีข้อพิพาทเกี่ยวกับสัญญา ซึ่งสัญญาทั้งสองฉบับกำหนดให้ระงับข้อพิพาทด้วยวิธีอนุญาโตตุลาการ ครั้นก่อนศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด ลูกหนี้ได้เสนอข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการตามข้อพิพาทหมายเลขดำที่ 38/2553 และภายหลังจากศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาด ผู้คัดค้านในฐานะเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ยื่นเสนอข้อพิพาทหมายเลขดำที่ 77/2553 ผู้ร้องยื่นคำคัดค้านและขอเรียกร้องแย้งทั้งสองเรื่องต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการและผู้ร้องได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ตามสัญญาทั้งสองฉบับจากกองทรัพย์สินของลูกหนี้ เป็นเจ้าหนี้รายที่ 56 ผู้คัดค้านนัดสอบสวนคำขอรับชำระหนี้ของผู้ร้อง แต่เนื่องจากผู้ร้องเห็นว่าคำขอรับชำระหนี้ของผู้ร้องและข้อพิพาทที่ลูกหนี้และผู้คัดค้านเสนอต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการอยู่ระหว่างการดำเนินกระบวนการเป็นประเด็นเรื่องเดียวกันที่เกี่ยวข้องกับสัญญาระหว่างผู้ร้องและลูกหนี้ และผู้คัดค้านเป็นผู้กระทำการแทนลูกหนี้ถือว่าเป็นคู่พิพาทโดยตรงกับเจ้าหนี้ หากผู้คัดค้านดำเนินการสอบสวนคำขอรับชำระหนี้ย่อมทำให้ผู้ร้องเสียเปรียบในการต่อสู้คดี ผู้ร้องจึงได้ยื่นคำร้อง 2 ฉบับ ขอให้ผู้คัดค้านงดสอบสวนคำขอรับชำระหนี้ของผู้ร้องในวันที่ 12 และ 26 กรกฎาคม 2554 ไว้ก่อน เพื่อรอคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ แต่ผู้คัดค้านยกคำร้องทั้ง 2 ฉบับ ขอให้มีการสืบคำสั่งผู้คัดค้านและมีคำสั่งให้ผู้คัดค้านงดการสอบสวนคำขอรับชำระหนี้ของผู้ร้องไว้ก่อน เพื่อรอฟังคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการก่อน

ผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านทั้งสองสำนวนเป็นใจความว่า ผู้คัดค้านมีหน้าที่ตามกฎหมายต้องสอบสวนคำขอรับชำระหนี้เพื่อทำความเห็นเสนอศาล การสอบสวนของผู้คัดค้านจึงไม่ทำให้ผู้ร้องเสียเปรียบในการดำเนินกระบวนการพิจารณาในชั้นอนุญาโตตุลาการ ทั้งคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการก็ไม่มีผลผูกพันผู้คัดค้านในการสอบสวนคำขอรับชำระหนี้ คำสั่งของผู้คัดค้านที่ไม่งดการสอบสวนคำขอรับชำระหนี้ในวันที่ 12 และ 26 กรกฎาคม 2554 จึงชอบแล้ว ขอให้ยกคำร้อง

ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งยกคำร้อง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ

ผู้ร้องอุทธรณ์โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา

ศาลฎีกาแผนกคดีล้มละลายวินิจฉัยว่า มีปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องว่า ผู้คัดค้านต้องงดสอบสวนคำขอรับชำระหนี้ของผู้ร้องเพื่อรอคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการเสียก่อนหรือไม่ เห็นว่า เมื่อลูกหนี้ถูกศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด เจ้าหนี้ของลูกหนี้ที่ต้องการได้รับชำระหนี้จากกองทรัพย์สินของลูกหนี้ จะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 27 กล่าวคือ จะต้องขอรับชำระหนี้ตามวิธีการที่กล่าวไว้ในพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 ดังนั้น เมื่อผู้ร้องอ้างว่าเป็นเจ้าหนี้ของลูกหนี้และยื่นคำขอรับชำระหนี้ต่อผู้คัดค้านแล้ว พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 105 บัญญัติให้ผู้คัดค้านมีอำนาจสอบสวนในเรื่องหนี้สินที่ขอรับชำระหนี้ แล้วทำความเห็นส่งสำนวนเรื่องหนี้สินต่อศาล ผู้คัดค้านจึงมีหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องสอบสวนคำขอรับชำระหนี้ดังกล่าว และในการสอบสวนคำขอรับชำระหนี้ นั้น บทบาทของผู้คัดค้านมิได้อยู่ในฐานะเป็นตัวลูกหนี้ แต่เป็นเพียงคนกลางในการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานหาข้อเท็จจริงในเรื่องนี้ทั้งจากฝ่ายของเจ้าหนี้และลูกหนี้ แล้วทำความเห็นเสนอศาล เพื่อให้ศาลเป็นผู้พิจารณาสั่งคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้ต่อไป ดังนั้น ลำพังการสอบสวนและความเห็นของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จึงยังไม่มีผลผูกพันเจ้าหนี้ ส่วนการดำเนินการทางอนุญาโตตุลาการนั้น แม้ตามพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ.2545 มาตรา 12 จะบัญญัติว่า "ความสมบูรณ์แห่งสัญญาอนุญาโตตุลาการและการตั้งอนุญาโตตุลาการย่อมไม่เสียไปแม้ในภายหลังคู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งตายหรือสิ้นสุดสภาพความเป็นนิติบุคคล ถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดหรือถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ" บทบัญญัติดังกล่าวมิใช่บทยกเว้นหลักการในการขอรับชำระหนี้ตามกฎหมายล้มละลาย แต่เป็นบทบัญญัติถึงความสมบูรณ์แห่งสัญญาอนุญาโตตุลาการและการตั้งอนุญาโตตุลาการว่าไม่เสียไปแม้ในภายหลังคู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดเท่านั้น ผู้คัดค้านจึงยังคงมีหน้าที่ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 105 ขณะเดียวกันคณะอนุญาโตตุลาการก็ยังคงดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไปได้และการดำเนินกระบวนการพิจารณาในชั้นอนุญาโตตุลาการของผู้คัดค้านเป็นคนละส่วนกับการดำเนินการสอบสวนคำขอรับชำระหนี้ ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 105 ที่ผู้คัดค้านจะต้องดำเนินการโดยด่วน การสอบสวนของผู้คัดค้านจึงไม่

ทำให้ผู้ร้องเสียเปรียบ หรือมีผลกับการดำเนินการทางอนุญาโตตุลาการแต่อย่างใด
ไม่ ผู้คัดค้านจึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องตรวจสอบสวนคำขอรับชำระหนี้ของผู้ร้อง
เพื่อรอผลการพิจารณาของคณะอนุญาโตตุลาการ ที่ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งยก
คำร้องของผู้ร้องชอบแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นนี้ให้เป็นพับ

(สุทัศน์ ศิริมหาพฤกษ์-ทัศนีย์ จันส์ญชัย ธรรมเกณฑ์-ชัยยุทธ ศรีจางงค์)

ศาลล้มละลายกลาง - นายเกรียงไกร ศรีสังข์

แหล่งที่มา

กองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา

แผนก

หมายเลขคดีแดงศาลชั้น สล48/2555

ต้น

หมายเหตุ